

XI. BÖLÜM

YAYLA

TÜRKİYE' DE YAYLACILIK

Yaylalarımız

Yayla, çevreye göre daha yüksek anlamına gelir.Fazla engebeli olmayıp düz ve otlaklarla kaplı, suyu bol olan yaylalar hayvancılıkla geçimlerini sağlayan topluluklarca yılın belirli aylarında hayvanlarına taze ot temini ve aynı zamanda hayvansal üretimlerini (süt, peynir, yağ gibi) yapmak amacıyla kullanılır.Geleneksel kültürümüzün önemli bir ögesi olan yaylacılık faaliyetleri, yoğun olarak özellikle Akdeniz, Ege, Karadeniz, İç Anadolu ve kısmen Doğu Anadolu Bölgelerimizde günümüzde de devam etmektedir.

Genel olarak yaylalar, aşağı yukarı 1500-2000 metre olan orman sınırının hemen üzerinden başlayıp, bölgeler arası farklılıklarla 3000-3500 metreye kadar yüksekte olabilirler.Yurdumuzda yaylacılık faaliyetlerini günümüzde 3 ayrı kategoride değerlendirebilmek mümkün görünmektedir.

- 1)Göçebe hayvancılıkla geçimlerini sürdüren köy topluluklarının yaylacılık faaliyetleri,
- 2)Kökeninde yine göçebe hayvancılık olan ama üretim tekniklerini değiştirerek yerleşik tarıma geçme gibi bir nedenle yaylacılığı ekonomik bir faaliyet olarak değil, eski günlerin hatırlanması açısından yılın belirli bir zamanında yaylaya çıkma-yayla şenlikleri biçiminde sürdürülen faaliyetler.
- 3)Günümüzde çevre sorunlarıyla boğuşan kentlerden belli bir süre de olsa uzaklaşmak, temiz bir doğayla kucaklaşmak için sportif amaçlar ve buna bağlı olarak gerçekleştirilen yayla turizmi faaliyetleri.Yaylalar kullanım şekillerine göre de üç grupta değerlendirilebilir.Bunlar:

A)Tatil ve Dinlenme Amacıyla Kullanılan Yaylalar:Bunlara birkaç örnek verecek olursak; Bolu ilinde Abant, Gölcük; Hatay ilinde Soğukoluk; Artvin ilinde Yusufeli.

B)Hem Tatil, Hem de Hayvancılık Amacıyla Kullanılan Yaylalar:Örnek olarak, Mersin ilinde Namrun, Ordu ilinde Çarşamba ve Perşembe; Trabzon ilinde de Kadırğa yaylaları.

C)Sadece Hayvancılık Amacıyla Kullanılan Yaylalar:Antalya'da Yazır, Kayseri'de Tekir ve Rize'de Elevit ve Kaçkar örnek olarak verilebilir.

Ülkemizde yaylacılık faaliyetlerini sürdüren grupların birbirinden ayrı özelliklerdeki coğrafi bölgelere dağılımı ve bu dağılım içinde yaylaların gösterdiği farklı morfolojik özellikler yaylacılığın her bölgede birbirinden farklı şekillerde uygulanması sonucunu doğurmuştur.Yerleşiklerin yaylacılığı, göçebe ve yarı göçebelerin yaylacılık faaliyetlerinden çok daha farklı özellikler taşımaktadır.

Göçebelikte, tamamen hayvancılığa dayalı ekonominin gereği oluşan göçler, devamlı olarak yaylak ve kışlak alanlar arasında sürdürülür.Göçebelikle yerleşik hayat arasındaki hayat tarzı olan yarı göçebelikte ise göçler mevsime bağlı ve periyodiktir.Yerleşik yaylacılık, tarımın yanı sıra hayvancılık yapan, yaz aylarında hayvanların daha iyi beslenebilmesi ve daha iyi ürün elde edebilmek için hayvan sürüleriyle birlikte 2-3 ay yaylalara çıkan dağ, orman ve ova köylülerinin ekonomik faaliyetidir.

Türkiye'de gerçek göçebe grupların sayısı belirli bölgelere iskan edilmeleri sonucu yok denebilecek ölçüde azalmış ve giderek bu hayat tarzının ortadan kalkmış olmasına rağmen göçer hayvancılık faaliyetini sürdüren yarı göçebe ve yaylacı grupların varlığı devam etmektedir.

Yaylacılık, halk takvimi ve meteorolojisinden halk ekonomisine, halk veterinerliğinden halk tıbbına, beslenme ve halk mutfağından halk hukukuna kadar geniş bir geleneksel kültür yapısını bünyesinde barındırır.Yılın 4-5 ayını tüm yaşam faaliyetleriyle birlikte yaylada geçiren topluluğun oluşturduğu kültürel yapının bu zenginlikte olması normaldir.

Yaylaya çıkış, Nisan ayı ortaları, Mayıs sonu arasında değişmektedir. Çıkıştan önce göç hazırlıkları yapılır.Yaylada kullanılacak eşya ve araç gereçler elden geçirilerek göç yükü oluşturulur. Bu yükte, başta yaylada barınma ihtiyacı için kullanılacak kara çadır

gelir. (özellikle Doğu Karadeniz bölgesinde yayla koşullarına uygun konutlar yapılmış bulunduğundan genellikle çadır kullanılmaz). Sonra, yatak yorgan, kilim, keçe, minder, yastık gibi malzemelerle süt sağılacak kaplar, peynir, yağ yapımında kullanılan kap-kacak, kazan, sitil mutfak araç gereçleri, erzak ve onların konulduğu çuvallar, gaz lambası, ekmek sacı gibi malzemeler, ayrıca bunların yanında yaylada tüketilecek un, tuz, şeker, yağ gibi yiyecekler yer alır.

Göç hazırlıklarında göçe katılacak küçükbaş hayvan sürülerinin de hazırlanması önemlidir.Hayvanlar birbirlerine karışmaması için damgalanır, işaretlenir, bakımları yapılır.Çobanlar tutulur.Yükü taşıyacak at ve katır gibi hayvanların da bakımları yapıldıktan sonra kararlaştırılan bir günde göçe başlanır. (Günümüzde göç motorlu araçlarla da yapılmaktadır.Aracın gidebildiği yere kadar araçla, yolun izin vermediği yerden itibaren de hayvanlarla veya yürüyerek gidilmektedir.)Genelde göç boyunca hayvanlar yük taşımak için kullanılır, insanlar yürür ancak yürüyemeyecek durumdakiler hayvanları kullanabilir.

Göç süresi yöreden yöreye ufak farklılıklar göstermekle birlikte Nisan Mayıs aylarında çıkışlar başlayıp, Ağustos Eylül aylarında köye dönülür.Yaylacılık faaliyeti göçer hayvancılığın en belirgin tipidir.Tarihten gelen uzantıların yanında tamamen hayvancılık ekonomisine dayalı toplulukların yaşam tarzıdır. (www.kultur.gov.tr)

Ülkemizin çeşitli yörelerinde yaylacılık faaliyetlerinin sürdürüldüğü alanlarda aynı amaçla kullanılan geçici yerleşmelere güzle (güzle yaylağı) denilmektedir. Bu tür yerleşmeler; sonbaharda daha uzun süreli yararlanılmasından dolayı bu adla adlandırılır. Bargâhlar ise, yaylaya çıkışta baharda (erken-geç) kısa süreli otlatma yapılan yerlerdir. Bunlar esas yaylalardan daha alçakta ve göçerlerin yerleşik oldukları köye daha yakındır.

Birde kışlaklar bulunmaktadır. Kışın soğuk günlerinde hayvanların korunması ve yayılıp otlamaları için kışlak denilen yerlere inilmesi gerekmektedir. Bunların karakteri; alçak ve mutedil yerlerde olmasıdır. Burada esas olan hayvanların korunmasıdır. İnsanların barınmaları şart değildir. Bu gibi yerlerde ağıl ve mandıra yapılabilir. Buralar az kar tutan, soğuğa maruz olmayan ve otu bol olan mahallerdir. Kışlaklar; baltalık ormanlarında, fundalıklarda, mer'a ormanlarında olduğu gibi kuru ormanları içinde veya ahali tarafından korunmuş ormanlar civarındadır.

Ülkemizde toplam 26000 adet yayla yerleşimi bulunmaktadır (tahmini). Bu veri; her iki adet köye birden fazla yayla yerleşimi düştüğünü göstermektedir. 36000'i aşan köylerimizin çok büyük kısmı yaylacılık faaliyetine katılmamaktadır. Fakat Erzurum-Kars ve Bolu yörelerinde her iki-üç köyden birinin yaylacı köy olduğu dikkate alınır; Türkiye'de yayla-köy ilişkisinin ne kadar yaygın olduğu, açıkça ortaya çıkar. Bu da kuşkusuz yaylacılığın ekonomik fonksiyonunun öneminden kaynaklanır. Gerçi ülkemizde yaylacılık faaliyeti, bazı yerlerde yaylalarda rekreasyon amaçlı faaliyetler ile ekonomik faaliyetlerden ekip biçme gibi bir üretime yöneliktir. Ne var ki bu faaliyetler, yayla sayısının fazlalığı yanında bir anlam taşımaz. Kısaca Türkiye'de yaylacılık, hayvancılık ekonomisine dayalıdır ve köylümüze bu yönden büyük gelir getirir (Bilhassa Doğu Anadolu ve Karadeniz) ve onların geçim ekonomilerini dengeler (canlı hayvan, yapağı, kuruot dahil).

Yayla Hukuku

Yaylaklar ve kışlaklar hukuki bakımdan aynı özellikte ve metrük topraklardandır. Bunların ayırımı doğal yöndendir. Usûl yönünden bir yerin yaylak ve kışlak olarak tahsis edilmesi için defterhane de yazılı olması gerekir (Arazi Kanunu 101. madde). Yaylak ve kışlakların kiralınması; ot ve su durumu, yaylaların genişliği gibi kriterlerle; muhtar, ihtiyar heyeti veya şehirde oturan ağa tarafından yapılır.

Arazi Kanununun 10. maddesi: Bilcümle ahalinin rızası halinde yaylak ve kışlaklarda ziraat ve hirsaset (bekçilik) yapılabileceğini kabul etmektedir.

Yaylacılığın canlılar (insan, hayvan) yönünden önemi:

Yayla sözcüğü, yaz aylarında hava değişimi ve dinlenme amacıyla yararlanılan yüksekteki yazlık yerler için de kullanılmaktadır. Günümüzde bazı yaylaların turizm amaçlı tatil köyü niteliğini aldığı görülmektedir. Bu yaylacılığın değişen ve gelişen boyutudur.

Dağ ikliminde hava daha saf, kuru, hafif, hemen hemen tamamen mikropsuz ve oksijence fakirdir. Bu da orada yaşayan canlıların devamlı, muntazam derin teneffüs etmesini sağlar, bu da akciğer ve kalbi idman yaptırır. Oksijence fakir hava aynı zamanda iliğın daha fazla miktarda kırmızı kan meydana getirmesine (yayla periyodunda alyuvarlar %20 oranında artar) sebep olur.

Güneş ışınlarının tesiri deniz seviyesinden yükseldikçe artar. Güneşli günlerin sayısı da yükseklerde vadiye nazaran bilhassa yaz mevsiminde daha fazladır. Isı ve hava değişikliği sıhhi yönden dayanıklılığı artırır ve sinir sistemini dinlendirir.

Yayla, hayvan yetiştiricisinin seleksiyon çalışmasına yardımcı olur. Yayla sahasında yem arama esnasında devamlı hareket; bütün vücudun ve organların iyi şekilde teşekkülünü sağlar ve hayvan yetiştiricisinin şekil bakımından taleplerini yerine getirir. Muntazam vücut şekli, kalın kuvvetli kemikler, adaleli yapı, muntazam bacak vaziyeti, geniş göğüs, kapalı omuz, düz gergin sırt, geniş kalça, sıkı, sağlam ayak ve tırnakların yanında sıhhat, yeme kanaat- kârlık, sarp arazide dolaşma, koşum hayvanlarının güç ve dayanıklılığı, damızlık ve süt hayvanların verim kabiliyeti, daha uzun hayat ve verimliliği de sağlar yayla. Yaylaya çıkan hayvanların yemi iyi değerlendirmesi sebebiyle, vadi işletmelerine intikal ettiklerinde de aynı özelliklerini, dolayısıyla yüksek verimlerini (et, süt vs.) korurlar. Ayrıca ahır hayvanları yaylada olduğu zaman, çiftçi ahır ve gübreleme işinden kurtulmuş olur.

Dağ İklimi; yayla yemine tesir ederek hayvan sütünün vitamin, minarel ve proteince zenginleşmesini, böylece genç hayvanların daha gülbüz gelişmesini sağlar.

(www.discoverturkey.com)

YAYLAYA DAİR YAZI...

Yayla, Orta Anadolu dağlıklarının düzü demektir. Bu yayla üstünden bütün tarih geldi, geçti; destanlar suyunu içti, masallar koynunda büyüdü.

Tarih bu yayla üstünde, bir fırtına gibi görünür. Tarihten bu yayla üstünde, dinmez bir uğultu, bir de Türk göğsü kaldı.

Anadolu'da boş yayla, kuru yayla; geniş havalı, tükenmez güneşli yayla, dayanıklı sağ ve sağlam yetiştirir. Buğdayı dayanıklı, sağlam ve serttir. İnsanı da öyledir; yayla karakter yetiştirir.

Yayla adamı, toprağı gibi dışından sönük; içinden uyanık, içinden derin, içinden duyumludur. Yaylanın suyu kazılarak çıkar. Yayla insanını da kazmak gerekir. İnsan kendisinin derinliklerindedir. Yayla insanı, ruhunun diplerine kadar karıştırılmadıkça

çoşmaz. Yayla nasıl sessiz görünürse, insanı da durgun, vurdumduymaz görünür. Yayla havası gibi, yayla adamının, toplaya toplaya, biriktire biriktire, sindire sindire aldığı bir hız vardır ki, yayla fırtınası gibi birden boşanır; taş uçarur, çatı koparır, baca yıkar, kök söker.

Yayla buğdayı, olmayacakmış gibi ağır ağır yetişir, çünkü içinden özlenir. Adamı da öyledir: Kuru, kısa görünür. Onda da kuvvet sinire, enerji ruha gider. Yayla adamı tutuğunu bırakmaz, tuttuğu yerden koparılmaz. Şüphesiz siz de gördünüz, Ankara'da bir arşın boyunda ağacın kökü, derinler de ve uzaklardadır. Bir çekişte sökülecek sanılır, kökü ayıklanmakla bitmez.

Kıyılarda koparılmasına başlanan Anadolu ağacının kökleri sökülemez. Anadolu tersine bir ağaç gibi, yeşil yaprakları ve yemişleri kıyılarda, kütüğünün kökleri yaylanın bağrındadır. Yayla kütük ve köktür.

Yaylanın sesi kuru, gözü boş, fakat içi yanık, türküsü yaşlıdır. Yayla için için ağlar, bütün suları için için aktığı gibi...

Yayla, bir büyük ruhun, kendini saklayan bir ruhun, kendini uzakta tutan bir ruhun boz maskesidir. Yaylanın içine...yıllar yılı boş, duru ve durgun bakan gözleri inandırarak, kuru kuru duran dudakları kımıldatarak girilir.

Yayla da bütün kıyılarımız, bucaklarımız gibi, Anadolu'nun yalnız vurur silahı gibi değil, duyar yüreği, özler gözü, ister gönlüdür. Geç duyar, geç ister, geç söyler. Fakat onun içine varabilen, bir büyük davanın sinirine, gönlüne, gözüne ve yüreğine kavuşmuş demektir.

Adamı da toprağı gibi, uzun uzun bakıldıktan, açıldıktan, sürüldükten sonra yeşerir.

Yayla yavaş değil, sabırlıdır. Ağır değil, temkinlidir. Çıplak değil kapalıdır.

Yayla Türk'ün beşiği idi. Son sınırı da olmuştur. Yayla biraz Türk'ün kendisidir.

Falih Rıfkı ATAY

Falih Rıfık Atay Kimdir?

(1894-1971)

1894 yılında İstanbul'da doğdu. Fıkra, makale, gezi türlerindeki gazete yazılarıyla ve özellikle Atatürk'ü yakından tanıtan anılarıyla ün kazandı. Darülfünunun Edebiyat bölümünü bitirdi. 1912'de Tanin gazetesinde düz yazıları yayımlanmaya başladı; Kurtuluş Savaşı sona erdiği sırada İzmir'de Atatürk ile görüşmeğe gelen gazeteciler arasındaydı. Atatürk'ün isteği üzerine İkinci Büyük Millet Meclisi'ne Bolu'dan milletvekili seçildi (1922). Daha sonra uzun yıllar Ankara Milletvekili olarak T.B.M.M.'de bulundu. Hakimiyeti Milliye, Milliyet ve Ulus gazetelerinin başyazarlığını yaptı. Yeni Türk Alfabesinin hazırlanması ve uygulanması sırasında Dil Encümeninde görev aldı. Falih Rıfık Atay, sağlam, atak, çekici, anlatımı ve duru Türkçesiyle Cumhuriyet basınının Encümeninde usta kalemlerinden biriydi. Günlük siyasi olayları ele alan başyazı ve fıkraları yanında Ulus ve Dünya gazetelerinde Pazar günleri yayımladığı haftalık yazılarında çok usta bir deneme ve söyleşi yazarı niteliği gösteriyordu. Gezi ve anı türlerinde Cumhuriyet döneminin çok ilginç ürünlerini verdi.

(www.kimkimdir.gen.tr)

GAZİPAŞA YAYLALARI

Torosların arka tarafında İç Anadolu' nun illeri ve ilçeleri bulunmaktadır. Burada yaşayanlar da o taraftan Toroslar' ın yükseklerine çıkmaktadırlar. Deniz tarafından ve kara tarafından gelenler yaylada birbirlerine komşu olmaktadır. Bir çok yerden gelenler toplandıkları için de “ Yedikaza yaylası” denilmektedir. Yaylaların sınırları her zaman farklı ilçelerden, köylerden gelenler arasında ihtilaf konusuydu. Ancak artık böyle bir sorun yaşanmamaktadır. Gazipaşalılar Topseki, Maha, Günnercik, Mıhrap, barçın, Yarcak Pınar, Gökkuzluk, Belbaşı, Ekinçalı, Çörüş, Cavurkırıldığı gibi yaylalara çıkmaktadırlar. Derme çatma yayla evleri de yavaş yavaş daha düzenli yapılara terk etmektedir. Sıcaktan kaçanlar doğayla baş başa sakin ve serin bir yaz geçirip sonbaharla birlikte kente dönmektedirler. İşi uygun olan aileler ailece, olmayan ailelerin çalışmayan kadınları, yaşlıları ve çocukları yaz gelince yayladaki evlerine çıkmaktadırlar.

Gazipaşa, Antalya' nın diğer illerinin de olduğu gibi yaz mevsiminde oldukça sıcaktır. Gazipaşa ve köylerindeki halk yazın bu sığından korunmak için yükseklerdeki yaylalara çıkarlar. Çamlıca Köyü halkı da ilçeye bağlı olan Gökkuşluk yaylasına çıkmaktadır. İlçeye 45 km. uzaklıkta ve yaklaşık 1600 m. yüksekliğinde olan Gökkuşluk yaylası Çamlıca' lılar dışında ilçe halkının da yaz aylarında göç ettiği bir yayla olma özelliği taşımaktadır. Yaylaya ilk girildiğinde patika bir yoldan devam edilerek yerleşimin başladığı bölgeye ulaşılır. Meydanlık alanda bakkal, kahve ve biraz ilersinde camii bulunmaktadır. (Bkz Foto 40,41,42,43) Çamlıca Köyü imamı yaz mevsiminde köy halkı ile birlikte yaylaya göç etmekte, görevini burada sürdürmektedir. Köy halkı yaylada da dağınık bir yerleşim şeklinde yaşamaktadır. Erkekler zamanlarının büyük bölümünü kahvede geçirmekte kadınlar ise evlerinde günlük işlerini yaparak ve dinlenerek geçirirler. Bahçesi olanlar bahçelerindeki meyve ve sebze beslenmesi ile uğraşır. Yaylada yaşayanlar köyden yaylaya getirdikleri gıda malzemelerinin yanı sıra ihtiyaçları olduğunda bakkalı kullanırlar. Aynı zamanda köyde ve yayladaki bakkalın işletmesini yapan aynı şahıstır. Gökkuşluk çorak bir düzlüktür. (Bkz. Foto:37, 38) Ormanlar yaylanın girişinde biter. Evler tek katlı, taştan yapılmış binalardır. (Bkz. Foto:45) Ekonomik durumu iyi olan birkaç hane ve ilçeden gelen haneler betonarme yapılarda oturmaktadırlar. Evler genelde 2 ya da 3 oda ve tuvaletten oluşmaktadır. Tuvaletler alaturkadır. Bazıları ise sadece açılmış çukurdan ibarettir. (Bkz. Foto: 44) Yaylada tarım yok denecek kadar azdır. Bahçesi olan ev sahipleri yetiştirdikleri meyve ve sebzeleri ev tüketimi için kullanmakta bu ürünlerden maddi kazanç sağlanmamaktadır. Yaylaya mevsimsel olarak göçmüş olan halk geçimini, kışın biriktirdikleri ile sürdürmektedir.

KONUŞULANIN YAYLAYA ÇIKMA DURUMU

Çamlıca da konuşulanın yaylaya çıkma durumu sorulduğunda % 61' inin yaylaya çıktığı görülmüştür. Genç hane başkanları yaşlı hane başkanlarına oranla daha fazla yaylaya çıkmaktadır. Genç hane başkanlarının % 31' i yaylaya çıkmazken yaşlı hane başkanlarının %48' i yaylaya çıkmamaktadır. (Tablo E1) (Grafik:2)

Tablo :a1Yaylaya çıkan haneler ile ortalama hane büyüklüğü arasındaki ilişki

	N	Yaylaya Çıkan Hane (%)	Ortalama Hane Nüfusu büyüklüğü (mdn)
GENEL TOPLAM	51	61	4,2
GENÇ HB	26	69	4,6
YAŞLI HB	25	52	3,4

Konuşulan hane başkanları arasında yaylaya çıkma oranı yüksektir. Yaylaya çıkan hane oranları ile ortalama hane büyüklüğüne baktığımızda ise kalabalık ailelerin yaylaya daha fazla çıktığı görülmektedir. Kalabalık hane reislerinin daha fazla yaylaya çıkmasının en önemli nedeni köyde yapılması gereken işler için haneden biri ya da bir kaçının köyde kalabilmesidir. Az nüfuslu haneler ya köyde kalmayı ya da yaylaya çıkmayı tercih ederken, genç nüfusa sahip olan hanelerden bazıları yaylaya çıkarak, köyde yapılması gereken işleri takip etmektedirler. (Tablo:a-1)

Yaylaya çıkmayanların nedenleri sorulduğunda genç hane başkanlarının % 20 ‘ si yayla dışında uğraşı olduğunu belirtmiş % 75’ i ise yaylada evi olmadığını belirtmiştir. Ekonomik durumu çok iyi Çamlıca Köyünde yaylada evi olmadığı için çıkamayan haneler yaylada evleri olsaydı çıkmak isteyeceklerini belirtmişlerdir. Yaşlı hane başkanlarının % 33 ‘ ü yayla dışında uğraşı olduğunu belirtmiş, % 17’ si sağlık sorunlarından , % 50 si de yaylada evi olmadığı için yaylaya çıkmadıklarını belirtmişlerdir. Yayla dışında uğraşı olanlar genelde toprak ve hayvanlarını emanet edebilecekleri kimse olmadığından köyde kalarak bu işleri ile ilgilenmektedirler. Kalabalık haneler köydeki düzenini bozmak istememekte, hanesinde yaşlı bireylerin bulunduğu hane başkanları köyde kalmayı tercih etmektedirler. (Tablo:E-2) (Grafik:15)

Yayla çıkan hanelerde bazı aile yeleri yaylaya çıkmamaktadır. Genç hane başkanlarının % 5 inde, yaşlı hane başkanlarının % 54' nde yaylaya çıkmayan bireyler bulunmaktadır. Her ikisinde de ağırlıklı neden yayla dışında uğraşlarının bulunmasıdır. Genelde bu kişiler kız ocuk, erkek ocuk, hane başkanı eşi ve hane başkanlarının kendisidir. Yayla dışında farklı bir yere gittiklerinden, köyde kalan işleri yapmak, hayvanlara bakmak ve toprakla ilgilenmek zorunda olduklarından yaylaya çıkmayan bireyler bulunmaktadır. Genç hane başkanlarını bazıları anne ve ya babaları ile birlikte yaşamakta, onların sağlık problemleri dolayısıyla yaylaya ıkmamaktadırlar. (Tablo E3 – E4)

Yaylaya çıkan haneler gençlerde en az 1 en fazla 7 kişi olmakla birlikte, yaşlılarda ise en az iki en fazla 7 kişiden oluşmaktadır. Yaşlı hane başkanlarının en az 2 kişi olarak yaylaya çıkmaları zor şartlara daha rahat ayak uydurmak, kendilerine yardım edecek birilerinin olmasından kaynaklanmaktadır. (Tablo:E-5)

amlıca' daki tüm haneler ağırlıklı olarak mayıs ve haziran ayında yaylaya çıkmayı tercih ederler. Aslında bu durum bazen zorunluluktan da kaynaklanmaktadır. Bu ayların tercih edilmesindeki en önemli sebep havaların hissedilir derecede ısınmaya başlamasıdır. Genç hane başkanları köyde işlerin sona ermesi ile birlikte, yayladaki tarım faaliyetlerini sürdürebilmek için yaylaya gcerler. Haziran ayını beklemekteki en önemli amaçlardan bir tanesi de okulların tatil olmasını beklemektir. Genç hane başkanlarının % 12' si okulların tatil olmasını beklerken yaşlı hane başkanlarında bu yanıtı rastlanmamıştır. Köyün bakkalı aynı görevi yaylada sahip olduğu bakkalda devam ettirmekte, köyde okul olmadığından öğrencileri her gün okula getirip götüren şoför de aynı işi her gün yayladan ilçeye servis yaparak devam ettirmektedir. Sabah 06:30 itibari ile yaylanın meydanından ilçeye hareket eden otobüs akşam 19:30 da tekrar yaylaya taşımacılık yapmaktadır.

Konuşulan genç hane başkanlarının % 94'  eylül ayında, %6' sı da ekim ayında , yaşlı hane başkanlarının % 89' u eylül, % 11' i de ekim ayında köye dönmeye başlamaktadır. Yoğunluğun eylül ayında toplanmasının en büyük nedeni hava şartlarının köyde normale dönmesi, köyde işlerin başlaması ve okulların açılmasıdır. Ekim ayında köye dönen bireyler daha çok yaşlılardır. Köyde yapacak işleri

olmadıklarından vakitlerini biraz daha burada geçirmek istemektedirler. (Tablo: E8, Tablo E9)

Çamlıca köyü halkı yayladaki geçimini tarla-bahçe ekerek, birikimlerini kullanarak, hayvancılık yaparak ya da ücretli çalışarak sağlamaktadır. Aslında şunu belirtmek gerekir ki ücretli çalışan bakkal ve şoför haricinde hiçbir hane yaylada yaptıkları işten maddi kazanç sağlamamaktadır. Yayla Çamlıca' lılar için bir tatil niteliğindedir. Tarla- bahçe ekenler ve hayvancılık yapanlar sadece ev tüketimi için bu işleri sürdürmekte günlük ihtiyaçlarını karşılamaktadırlar. Tarım ve hayvancılık yapan ailelerde eşlerin ve kız çocukların yardımı köyde olduğu gibi yaylada da devam etmektedir. (Tablo E-10)

Yaylada yaşanan meskenin yapı tarzına bakıldığında % 84' lük büyük bölümün taş, % 13'lik bölümün betonarme ve tek cevapla % 3' lik kısmında kagir olduğu görülmektedir. Meskenlerin hepsi tek kattan oluşmaktadır. En fazla 3 odası bulunan taş evlerin büyük kısmı tek oda, mutfak ve tuvaletten oluşmaktadır. Hemen hemen hepsinin çitlerle örülmüş bahçesi bulunmaktadır. Bir çoğunda su tesisatı bulunmamakta, temizlik çeşmeden taşınan büyük bidonlarla yapılmaktadır. Genel olarak bakıldığında köyden daha zor şartlarda yayla yaşamı sürmektedir. Bazı hanelerde koltuk ve televizyon bulunurken diğerleri yerde oturmaktadır ve televizyonları da yoktur. Bahçesinde ağaç bulunan haneler, ağacın gövdesini çevreleyen ve yerden yüksekte kurdukları çardakta, ağacın gölgesi altında günün en sıcak saatlerini geçirmektedirler. Bu çardaklar aynı zamanda akşam sohbetlerinin yapıldığı ve gelen misafirlerin ağırlandığı mekanlardır. Çardağı olmayan haneler, kapılarının önünde kilimler serilerek oluşturdukları alanlarda oturmaktadırlar. Meskenlerin odaları genellikle sadece uyuma amaçlı kullanılmaktadır. Yayla halkı hemen hemen her gece bir evde çoğunluk oluşturarak konuşarak vakit geçirmekte, yaylanın meydanında bulunan boş arazide de gençler toplanarak ateş yakıp , güzel sesi olan ve saz çalmayı bilen birini alıp hep beraber eğlenmektedirler.

Gökkuzluk yaylası zaman zaman şenliklere de ev sahipliği yapmaktadır. Temmuz ayı içersinde gerçekleşen bu etkinlik, Gazipaşa Belediye Başkanlığı-Gazipaşa Kaymakamlığı-Tarım Kültür ve Turizm Derneği ile ortaklaşa düzenlenmekte, konuk sanatçıların olduğu şenliklerde tüm köy halkı birlikte yemekler yaparak, şarkılar ve

türkülerle eğlenceli vakit geçirmektedir. Sadece yayla sakinleri değil diğer köyler ve ilçe merkezinden de misafirler ağırlanmaktadır.